

LKAS:16 දේපල, තීරයත හා උපකරණ

AAT අදියර III
FAR - මූල්‍ය වාර්තාකරණය

සිංදීප ජයසේකර

ACA, B.Sc. (Accounting) Sp. Hons., ACMA (SL), SAT, CIMA Passed Finalist,
Reading for MBA (PIM), CA and CIMA Prize Winner

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education

65/2A, Sir Chittampalam A Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

AAT තෙවෙනි අදියර මූල්‍ය වාර්තාකරණය

Sandeepa Jayasekera

B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner, Reading for MBA (PIM-SJP).

LKAS 16 - දේපල, පිරිසත හා උපකරණ LKAS 16 – Property, Plant and Equipment

දේපල, පිරිසත හා උපකරණ වලට උදාහරණ

- ඉඩම්
- ගොඩනැගිලි
- යන්ත්‍ර සූත්‍ර
- පරිගණක
- උපකරණ
- වාහන

Sandeepa Jayasekera - JMC

3

3

මොකද්ද දේපල, පිරිසත හා උපකරණ
කියන්නේ?

Sandeepa Jayasekera - JMC

4

4

වසරකට වැඩි ජීව කාලයක් ඇත

නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා

කුලියට දීම සඳහා

පරිපාලන කටයුතු සඳහා

තමා තිබෙන ස්පෘශ්‍ය වත්කම්

5

දේපල, පිරිසත හා උපකරණ කොපමණ වෙලේද
සොත් වලට ගන්නේ? (හඳුනාගැනීම?)

Sandeepa Jayasekera - JMC

6

6

පහත නිර්ණායක සම්පූර්ණ වූ පසු

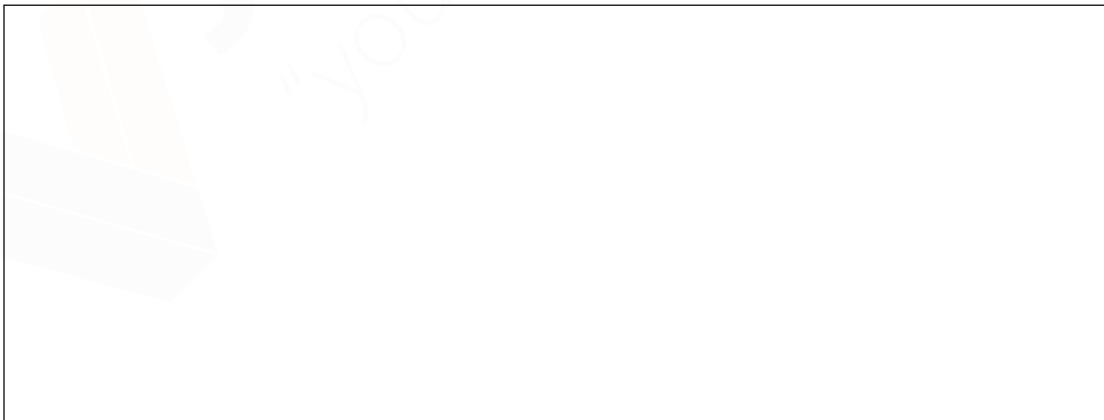
- අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ව්‍යාපාරයට ගලා වීම.
- පිරිවැය විශ්වසනීයව මැනිය හැකි වීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC

7

7

සෞඛ්‍ය, ආරක්‍ෂාව සහ පරිසරය රැක
ගැනීමට ඇති උපකරණ

Sandeepa Jayasekera - JMC

8

8

ප්‍රමාණාත්මක පරීක්ෂා වියදම්

Sandeepa Jayasekera - JMC

9

9

දේපල, පිරිසත හා උපකරණ මුලිකම ගන්න ඕනි
වටිනාකම මොකද්ද?

Sandeepa Jayasekera - JMC

10

10

පිරිවැයට

පිරිවැය තුළ ඇතුළත් විය හැකි දේ

+ ගැණුම් පිරිවැය	බබබ
(-) වෙළඳ වට්ටම්	:බ*
(-) ප්‍රතිදාන (සටහන් 01)	:බ*
+ නැවත අයකර ගත නොහැකි බදු (නිරු බදු, සෙස් බදු, රේගු බදු, වරාය අධිකාරී බද්ද)	බ
+ වත්කම වර්තමාන ස්ථානයට සහ තත්ත්වයට ගෙන ඒමට දරන ලද සෘජු වියදම්	බ

Sandeepa Jayasekera - JMC

11

11

පිරිවැය තුළ ඇතුළත්

නොවිය යුතු දෑ:

- සේවක පුහුණුව
- පරිපාලන පොදුකාර්ය
- අලෙවිකරණ පොදුකාර්ය
- නව පරිශ්‍රයක් විවෘත කිරීමේ වියදම
- නව නිෂ්පාදන හඳුන්වාදීමේ පිරිවැය
- ස්ථානය වෙනස් කිරීමේ වියදම
- නැවත අයකරගත හැකි බදු (VAT, NBT)
- ආරම්භක මෙහෙයුම් අලාභ
- පසුකාලීන වියදම්

සටහන 01 - ප්‍රතිදාන

ගණුදෙණුකරුවෙකු, සැපයුම්කරුවෙකු, රජයේ වෙනත් පාර්ශවයන් වෙතින් ලැබෙන වියදම් ප්‍රතිපූර්ණය.

JMC

12

12

වත්කම වර්තමාන ස්ථානයට සහ තත්ත්වයට ගෙන ඒමට දරන ලද සෘජු වියදම්

- ප්‍රවාහන වියදම්
- හැසිරවීමේ වියදම්
- හිඟකාශණ වියදම්
- පරීක්ෂණ වාරයේ ශුද්ධ වියදම් (සාම්පල විකුණුම් ආදායම හිලවි කළ පසු)
- පරිශ්‍රය සුදානම් කිරීමේ වියදම
- ස්ථාපනය කිරීමේ වියදම
- චිකලස් කිරීමේ වියදම
- ස්ථාපනය කිරීමට යොදාගත් වෘත්තිකයන්ගේ ගාස්තුව
- වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම හෝ නිර්මාණය කිරීමට සෘජුව දායක වූ සේවක වියදම
- + සුදුසුකම් ලබන වත්කමක තොග ගැණුම් පිරිවැය
- + ඉවත් කිරීම හෝ විසුරුවා හැරීමට අනාගතයේ දැරීමට සිදුවන වියදමේ වර්තමාන අගය (සටහන් 02)

Sandeepa Jayasekera - JMC

13

13

සටහන 02

යම් වත්කමක් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමෙන් පසු ඉවත් කිරීමට නෛතික හෝ සම්මුතික බැඳීමක් තිබිය හැක. අනාගතයේ එසේ ඉවත් කිරීමට යන වියදමේ වර්තමාන අගය වත්කමට ප්‍රාග්ධනිත කර වගකීමක් හඳුනාගත යුතුය.

උදාහරණ:

රථවාහන නිෂ්පාදනයන් වසර 5 කට පසු ගලවා ඉවත් කල යුතු යැයි රජය තීරණය කර ඇත. මේ සඳහා රු. 500,000 ක් වැය වේ. එහි වර්තමාන අගය රු. 300,000 ක් වේ.

නිෂ්පාදනාගාරය	හර	300,000
ඉවත්කිරීමේ ප්‍රතිපාදනය		බැර 300,000

14

ප්‍රශ්න අංක 01

හිකිණි සමාගම ඇමරිකාවෙන් යන්ත්‍රයක් ගෙවත්වන ලදී. පහත තොරතුරු වියට අදාළ වේ.

මිලදී ගැනුම් පිරිවැය 1,000,000 (\$ 1 = රු. 200)

වෙළඳ වට්ටම 10%

වරාය අධිකාරී බද්ද 2% (ගැනුම් පිරිවැයෙන් වට්ටම අඩු කළ පසු අගය මත)

හිරු බදු 15% (ගැනුම් පිරිවැයෙන් වට්ටම අඩු කළ පසු අගය මත)

හිකිණි සමාගම සහ රජය අතර ඇති කරගත් චිකාගොවයක් මත රජය විසින් \$100,000 ප්‍රතිදානයක් ලබා දී ඇත.

හිශ්කාෂණ ගාස්තුව රු. 300,000

හැසිරවීම් ගාස්තුව රු. 200,000

Sandeepa Jayasekera - JMC

15

15

ප්‍රශ්න අංක 01

ප්‍රවාහන ගාස්තුව රු. 180,000

පරිශ්‍රය සකස් කිරීමේ ගාස්තුව රු. 900,000

සැපයුම්කරුවන්ගේ යෝග්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීමට ගිය වියදම රු. 50,000

සේවක පුහුණුව රු. 45,000

යන්ත්‍රය සවි කිරීමට ගත් ඉංජිනේරුවන්ට ගිය වියදම රු. 100,000

පළමු අත්හදා බැලීමේ පරීක්ෂාවට ගිය වියදම රු. 400,000

අත්හදා බැලීම් වටයේ හිඹ්පාදිත අලෙවි ආදායම රු. 50,000

ආරම්භක මෙහෙයුම් අලාභය රු. 100,000

පරිපාලන පොදු කාර්යය රු. 50,000

නව හිඹ්පාදිතය හඳුන්වාදීමේ වියදම රු. 200,000

ප්‍රාග්ධනික කළ යුතු යන්ත්‍රයේ මූලික පිරිවැය ගණනය කරන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

16

16

පිළිතුරු 01

Sandeepa Jayasekera - JMC

17

17

පිළිතුරු 01

Sandeepa Jayasekera - JMC

18

18

පිළිතුරු 01

Sandeepa Jayasekera - JMC

19

19

සුන්ඞුන් වට්නාකම කියන්නේ මොකද්ද?

ඵලදාසී ජීවකාලය අවසානයේ වත්කම් ඉවත් කිරීමේ

වට්නාකම

—

පිරිවැය

බොහෝවිට සුන්ඞුන් අගය ප්‍රමාණාත්මක නැත. ඵවිට සුන්ඞුන් අගය 0 කියා ගණන් ගනී.

සුන්ඞුන් අගය

වත්කමේ පිරිවැය

ක්ෂය කරන්නේ නැත

Sandeepa Jayasekera - JMC

20

20

ක්ෂය කළ හැකි අගය කියන්නේ මොකද්ද?

වත්කමේ ක්ෂය කිරීමට ඉතිරිව ඇති අගයයි

වත්කම අත්පත් කරගන්න ගමන්ම ක්ෂය කළ හැකි අගය වෙන්නේ

පිරිවැය

—

සුන්බුන් අගය

වත්කම ක්ෂය වෙන්න වෙන්න, තව වියදම් ප්‍රාග්ධනිත වෙන්න වෙන්න, ප්‍රත්‍යාගණනය වෙන්න වෙන්න, ක්ෂය කළ හැකි අගය වෙනස් වෙනවා

Sandeepa Jayasekera - JMC

21

21

චලදායී ජීව කාලය කියන්නේ මොකද්ද?

වත්කම භාවිතා කළ හැකි අපේක්ෂිත

කාලය

හෝ

ධාරිතාවය.

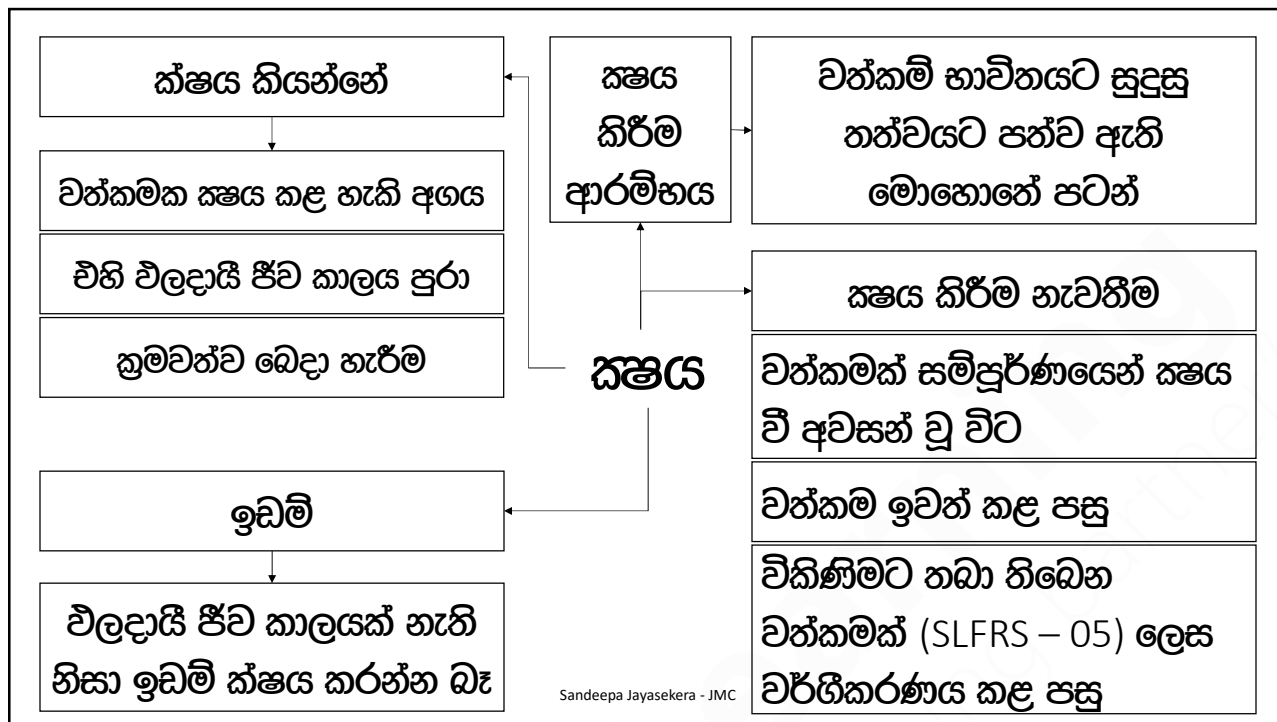
චලදායී ජීව කාලය තීරණය කරද්දී බලන කාරණා

- හෙතික සීමාවන්
- අපේක්ෂිත භාවිතය
- භෞතික වැහැරීම
- භෞතික වැහැරීම
- කර්මාන්තයේ සාමාන්‍ය
- පෙර අත්දැකීම්

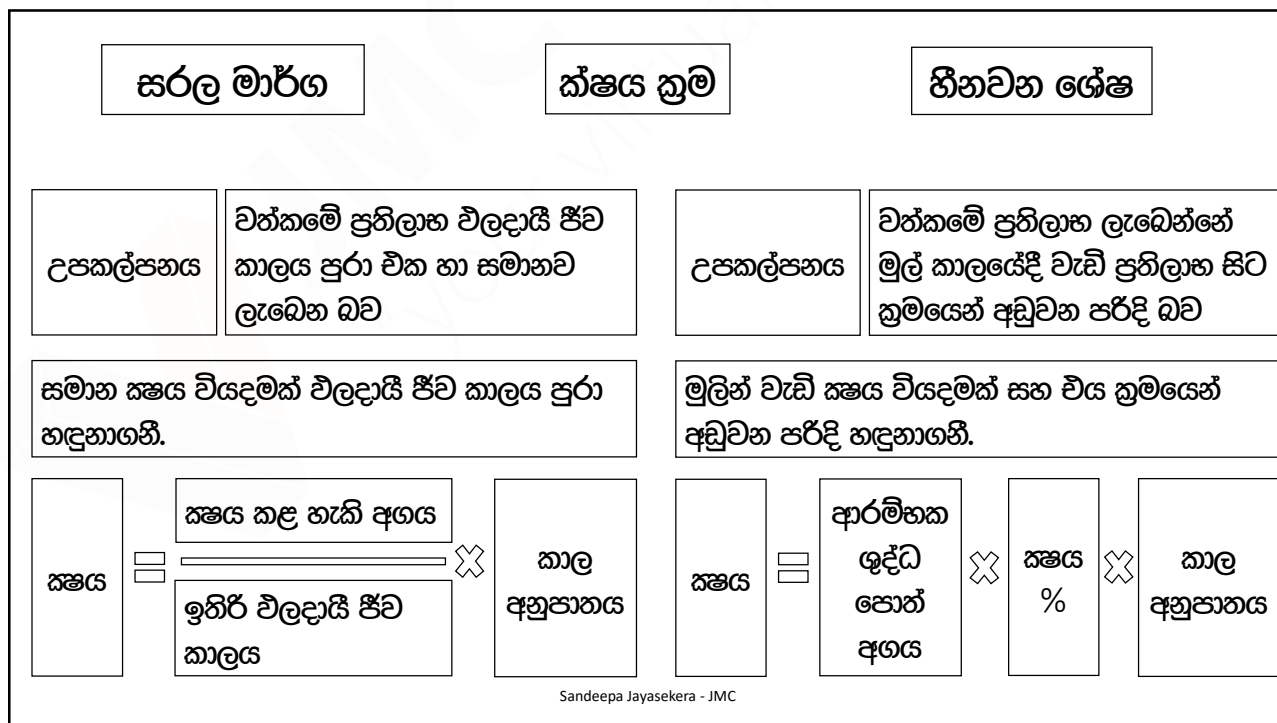
Sandeepa Jayasekera - JMC

22

22

23

24

හිතවන ශේෂ ක්‍රමය

$$\text{කමය ප්‍රතිශතය} = \frac{1-n}{\sqrt{c}} \sqrt{\frac{r}{c}}$$

බ, චලදායී ජීව කාලය

ර, සුන්ඞුන් අගය

ජ, පිරිවැය

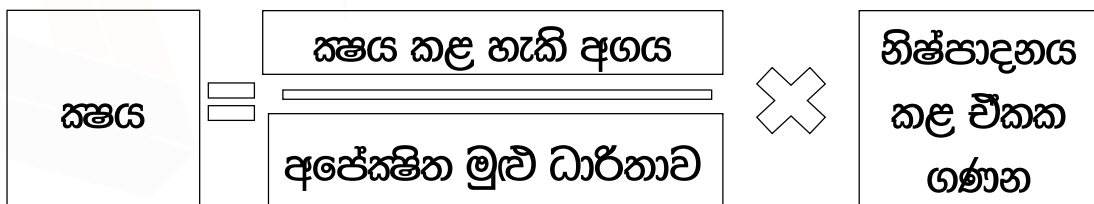
Sandeepa Jayasekera - JMC

25

25

හිෂ්පාදන ඒකක ක්‍රමය

හිෂ්පාදන ඒකක ප්‍රමාණයට අනුපාතිකව කමය හඳුනාගනී.

Sandeepa Jayasekera - JMC

26

26

ප්‍රශ්න අංක 02

ඉහත සමාගම රු. මිලියන 10 ක් වන යන්ත්‍රයක් මිලදී ගත් අතර එහි සුන්ඹුන් අගය රු. මිලියන 2 කි. ඵලදායී ජීව කාලය වසර 2 කි. යන්ත්‍රය සරල මාර්ග ක්‍රමයට ක්‍ෂය කරයි නම්ණී

1. වාර්ෂික ක්‍ෂය ගණනය කරන්න
2. ක්‍ෂය අනුපාතය ගණනය කරන්න

Sandeepa Jayasekera - JMC

27

27

ප්‍රශ්න අංක 02

3. පහත වගුව පුරවන්න

වර්ෂය	පිරිවැය	ක්‍ෂය	සමුච්චිත ක්‍ෂය	ශුද්ධ පොත් අගය
1				
2				

Sandeepa Jayasekera - JMC

28

28

ප්‍රශ්න අංක 03

ඉහත ප්‍රශ්න අංක 02 තොරතුරුවල මෙම ක්‍රමය හීනවන ශේෂ ක්‍රමය බව උපකල්පනය කරන්න.

1. ක්‍ෂය අනුපාතය ගණනය කරන්න

2. පහත වගුව පුරවන්න

වර්ෂය	පිරිවැය	ක්‍ෂය	සමුච්චිත ක්‍ෂය	ඉදිරි පොත් අගය
1				
2				

ප්‍රශ්න අංක 04

ප්‍රශ්න අංක 02 තොරතුරුවල ක්‍ෂය ක්‍රමය නිෂ්පාදන ඒකක ක්‍රමය බව උපකල්පනය කරන්න. යන්ත්‍රයේ මුළු නිෂ්පාදන ධාරිතාවය ඒකක 8,000 ක් වූ අතර ප්‍රථම වර්ෂයේ ඒකක 2,500 ක් සහ දෙවන වර්ෂයේ ඒකක 5,500 ක් නිපදවන ලදී

1. පළමු සහ දෙවන වර්ෂයේ ක්‍ෂය ගණනය කරන්න

ප්‍රශ්න අංක 04

2. පහත වගුව පුරවන්න

වර්ෂය	පිරිවැය	කෂය	සමුච්චිත කෂය	ශුද්ධ පොත් අගය
1				
2				

Sandeepa Jayasekera - JMC

31

31

ප්‍රශ්න අංක 05

හිරුණි සමාගම 2021/01/01 දින යන්ත්‍රයක් මිලදී ගත් අතර පහත තොරතුරු මෙයට අදාළ වේ.

ගැනුම් මිල \$100,000 (\$ 1 = රු. 200)

වෙළඳ වට්ටම 15%

හිරු බදු රු. 702,500

අනිකුත් නැවත අයකල නොහැකි බදු 2%

චිකතු කළ අගය මත බද්ද 15%

නිශ්කාණ්ණ ගාස්තු රු. 400,000

ප්‍රවාහන රු. 350,000

තාක්ෂණික උපදෙස් රු. 200,000

ස්ථාපනය කිරීමේ වියදම් රු. 200,000

සේවක පුහුණුව රු. 300,000

32

ප්‍රශ්න අංක 05

වෙනත් අයකාර වියදම් රු. 70,000
 අත්හදා බැලීම් වටයේ වියදම් රු. 254,500
 අත්හදා බැලීම් නියැදියේ නිෂ්පාදිත අලෙවි ආදායම රු. 30,000
 ආරම්භක මෙහෙයුම් අලාභය රු. 250,000
 ඵලදායී ජීව කාලය වසර 03
 සුන්ඬුන් වටිනාකම රු. 1,000,000
 මූල්‍ය වර්ෂය මාර්තු 31 න් අවසන් වේ.
 අපේක්ෂිත නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණයන් පහත පරිදි වේ.

1. යන්ත්‍රයේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.
2. සරල මාර්ග ක්‍රමයට ඝෂය අනුපාතය ගණනය කරන්න.
3. හීනවන ශේෂ ක්‍රමයට ඝෂය අනුපාතය ගණනය කරන්න.

33

ප්‍රශ්න අංක 05

4. පහත ක්‍රම 03 ට ඝෂය, සමුච්චිත ඝෂය සහ ශුද්ධ පොත් අගය වී වී වර්ෂය සඳහා ගණනය කරන්න.

- සරල මාර්ග ක්‍රමයට
- හීනවන ශේෂ ක්‍රමයට
- නිෂ්පාදන ඒකක ක්‍රමයට

අපේක්ෂිත නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණයන් පහත පරිදි වේ.

වර්ෂය	නිෂ්පාදනය
1	7,000
2	3,000
3	5,000
	<u>15,000</u>

Sandeepa Jayasekera - JMC

34

34

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

35

35

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

36

36

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

37

37

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

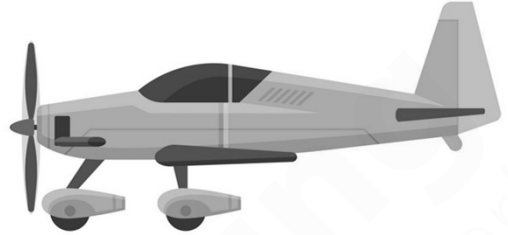
38

38

සංරචක ක්ෂය

සමහර වත්කම්වල සංරචක කිහිපයක් නිබිය හැකිය. ඒ ඒ සංරචකයට වෙනස් වූ චලදායී ජීව කාල සහ සුන්බුන් වටිනාකම් නිබිය හැකිය.

ඒ ඒ සංරචකයට වෙන වෙනම ක්ෂය ගණනය කළ යුතු වේ.

උදාහරණ: ගුවන්යානය මැද කොටසේ චලදායී ජීව කාලය වසර 20 ක් වන අතර එංජිම වසර 10 කි. එසේනම් බඳු කොටස වසර 20 ක් තුළත් එංජිම වසර 10 ක් තුළත් ක්ෂය කළ යුතු වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

39

39

ප්‍රශ්න අංක 06

සාලිය සමාගම රු. මිලියන 50 ක් වූ යන්ත්‍රයක් 2020/01/01 දින මිලදී ගන්නා ලදී. එහි චලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 4 ක් වූ අතර සුන්බුන් අගය රු. මිලියන 10 කි. මෙහි එන්ජින් කොටස රු. මිලියන 15 ක් වූ අතර එය වර්ෂ 2 කට වරක් ප්‍රතිස්ථාපනය කළ යුතුය. එහි සුන්බුන් අගයක් නැත.

1. වාර්ෂික ක්ෂය ගණනය කරන්න

2. T ගිණුම් ආශ්‍රයෙන් ගිණුම් සටහන් දක්වන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

40

40

පිළිතුරු 06

Sandeepa Jayasekera - JMC

41

41

වත්කමක් වෙනුවෙන් දරණ පසුකාලීන වියදුම්

- අළුත්වැඩියා
- යාවත්කාලීන කිරීම්
- නඩත්තු
- අමතර කොටස් මාරු කිරීම්
- නව එකතු කිරීම්

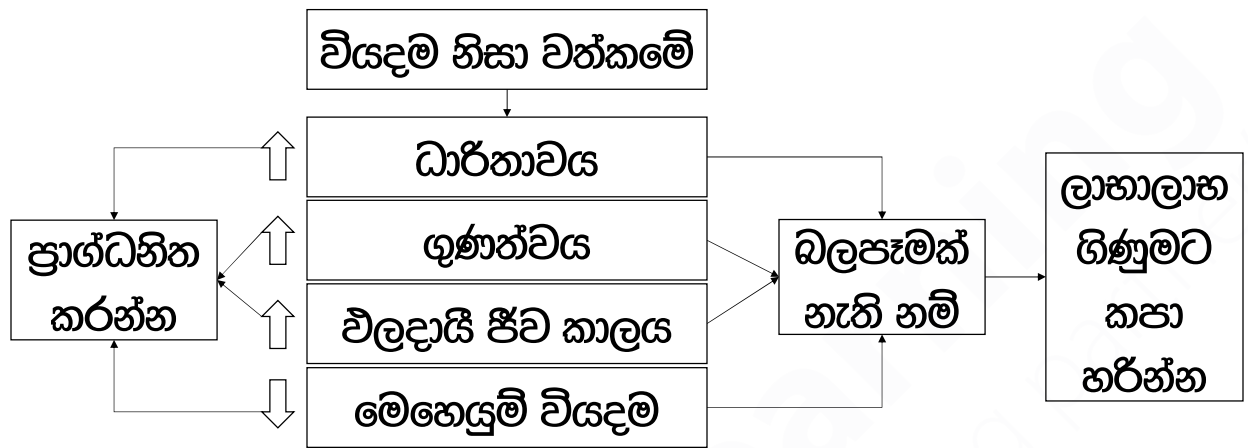

Sandeepa Jayasekera - JMC

42

42

වත්කමක් වෙනුවෙන් දරණ පසුකාලීන වියදම් ගිණුම්ගත කරන්නේ කොහොමද?

Sandeepa Jayasekera - JMC

43

43

ප්‍රශ්න අංක 07

ශාන් සමාගම රු. මිලියන 20 ක් වූ යන්ත්‍රයක් 2019/01/01 දින මිලදී ගත් අතර එහි සුන්බුන් අගයක් නොමැති අතර චලදායී ජීව කාලය වසර 05 කි

යන්ත්‍ර නඩත්තු වියදම් ලෙස 2019 සහ 2020 වර්ෂයක් තුළ පිළිවෙලින් රු. මිලියන 1 ක් සහ රු. මිලියන 1.5 ක් වියදම් කරන ලදී

2020/01/01 දින යන්ත්‍රයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාවය වැඩි කිරීමට රු. මිලියන 4 ක් වැය කරන ලදී. චලදායී ජීව කාලයට බලපෑමක් නැත. මූල්‍ය වර්ෂය 12/31 න් අවසන් වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

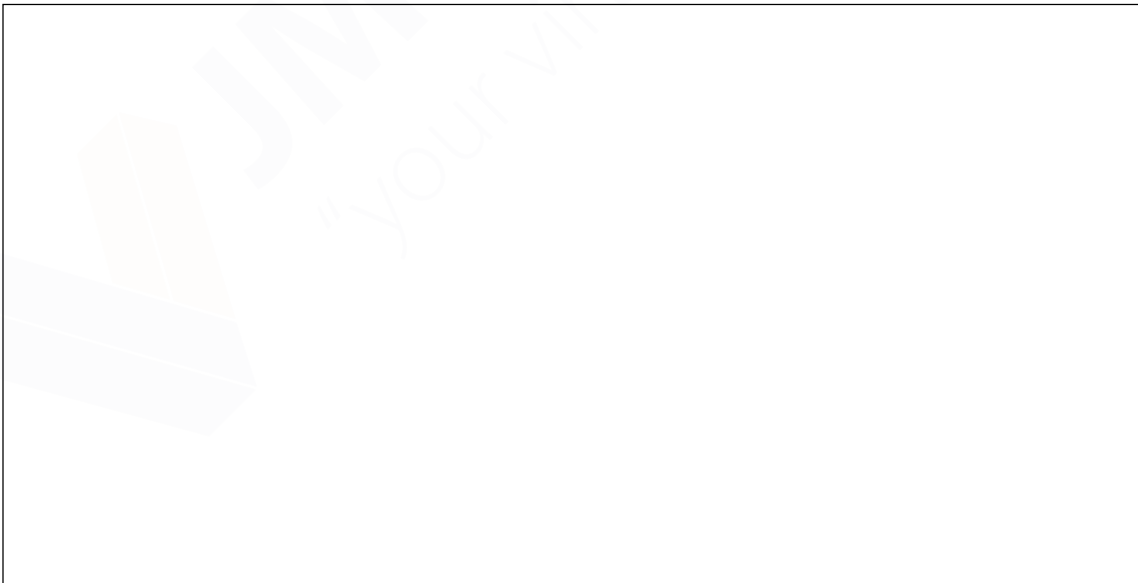
44

44

ප්‍රශ්න අංක 07

1. නඩත්තු වියදම සඳහා ගිණුම්කරණය කළ යුතු ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
2. 2019 වර්ෂයේ ක්ෂය ගණනය කරන්න.
3. 2020/01/01 දින කල රු. මිලියන 4 ක වියදම ප්‍රාග්ධනිත කළ හැකිද? පැහැදිලි කරන්න.
4. 2020 වර්ෂයේ ක්ෂය ගණනය කරන්න.
5. ඉහත ගණුදෙණු T ගිණුම් ආශ්‍රයෙන් දක්වන්න.

පිළිතුරු 07

පිළිතුරු 07

Sandeepa Jayasekera - JMC

47

47

පසුකාලීන මිණුම්කරණය

මූලික මිණුම්කරණයෙන් පසු සෑම වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයක් අවසානයේදීම දේපල, පිරිසත, උපකරණ පසුකාලීන මිණුම්කරණයක් කළ යුතු වේ.

පිරිවැය
ආකෘතිය

ප්‍රත්‍යාගණන
ආකෘතිය

Sandeepa Jayasekera - JMC

48

48

පිරිවැය ආකෘතිය

මෙහිදී මූලික පිරිවැය හා පසුකාලීන ප්‍රාග්ධනික වියදම් තුලින් ක්‍ෂය සහ හානිකරණ අලාභ අඩු වීමක් සිදු වේ. වේනිතාසික පිරිවැය සංකල්පය අනුව මෙය නිර්මාණය වී ඇත.

පිරිවැය (මූලික + පසුකාලීන ප්‍රාග්ධනික වියදම්)	XX
(-) සමුච්චිත ක්‍ෂය	(XX)
(-) සමුච්චිත හානිකරණ අලාභ (LKAS 36 දී කතා කෙරේ)	(XX)
ශුද්ධ පොත් අගය	XX

Sandeepa Jayasekera - JMC

49

49

ප්‍රශ්න අංක 08

මිනෝලි සමාගම 2019/04/01 රු. මිලියන 5 කට මෝටර් රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී. එහි ඵලදායී ජීව කාලය අවුරුදු 5 කි. 2020/03/31 දින මෙම මෝටර් අනතුරකට ලක් වූ අතර ඉන් ඇති වූ හානිකරණ අලාභය රු. මිලියන 1 කි. මූල්‍ය වර්ෂය 03/31 න් අවසන් වේ.

1. 2019/20 වර්ෂය සඳහා ක්‍ෂය ගණනය කරන්න.
2. හානිකරණ අලාභ සඳහා වන ද්විත්ව සටහන දක්වන්න.
3. 20/21 වර්ෂය සඳහා ක්‍ෂය ගණනය කරන්න.
4. T ගිණුම් ආශ්‍රයෙන් ගිණුම් සටහන් දක්වන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

50

50

පිළිතුරු 08

Sandeepa Jayasekera - JMC

51

51

පිළිතුරු 08

Sandeepa Jayasekera - JMC

52

52

ප්‍රත්‍යාගණන ආකෘතිය

මෙහිදී වර්තමාන වෙළඳපොල වටිනාකම් සොත් තුලට ගැනීමක් සිදු කරයි. පළමුව වත්කමේ වටිනාකම තක්සේරු කෙරේ. ඉන්පසු වත්කමේ ශුද්ධ සොත් අගය හා වෙළඳපොල වටිනාකම අතර වෙනස ප්‍රත්‍යාගණන ලාභයක් අලාභයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ.

ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම	XX
(-) වත්කමේ ශුද්ධ සොත් අගය පිරිවැය	XX
(-) සමුච්චිත ක්‍ෂය	(XX)
(-) සමුච්චිත හානිකරණ අලාභ	(XX)
ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය/අලාභය	X/(X)

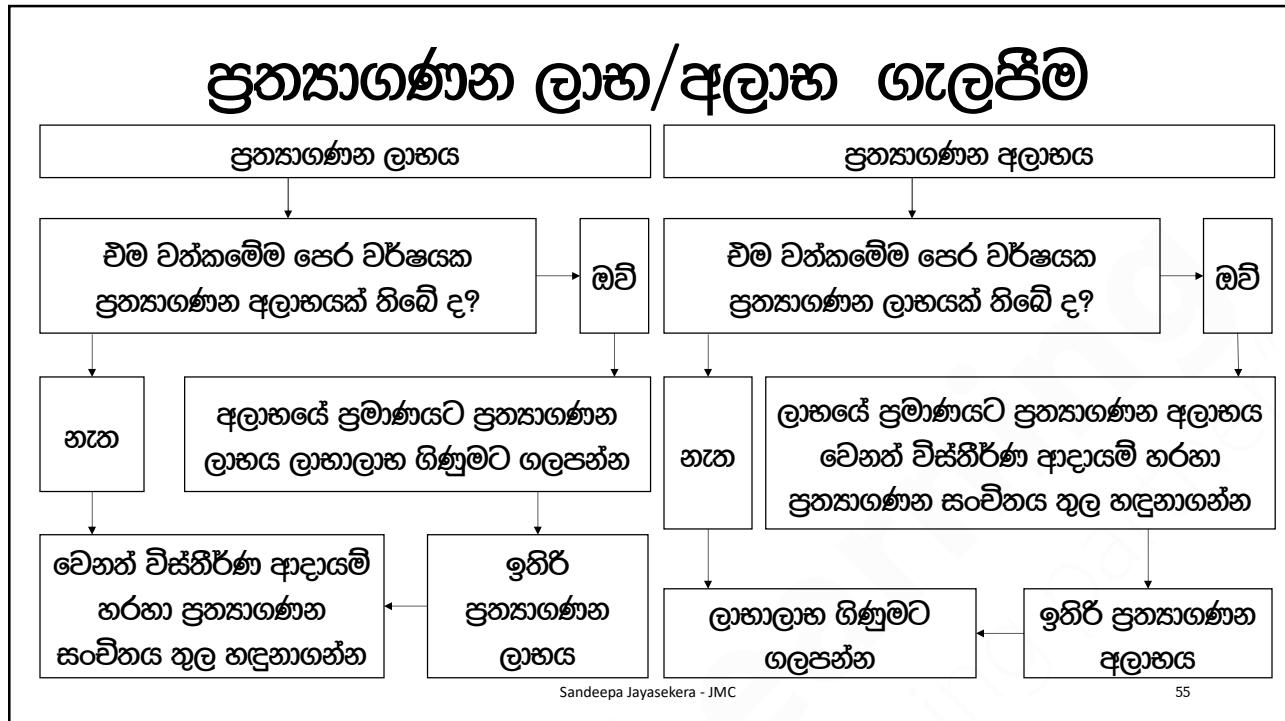
ප්‍රත්‍යාගණන සඳහා ගිණුම්කරණය

පළමුව ශුද්ධ සොත් අගය එක ගිණුමකට අරගත යුතුය.

සමුච්චිත ක්‍ෂය හර
වත්කම් ගිණුම බැර

ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය වත්කම් ගිණුම හර ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය බැර	ප්‍රත්‍යාගණන අලාභය ප්‍රත්‍යාගණන අලාභ හර වත්කම ගිණුම බැර

ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ/අලාභ ගැලපීම

55

අවුරුදු කීයකට සැරයක්ද ප්‍රත්‍යාගණනය කරන්න ඕනි?

දේපල, පිරිසහ, උපකරණවල වටිනාකම් වෙනස්වන ස්වභාවය පදනම් කරගෙන ගැලපීම් කලාත්තරයක් තීරණය කල යුතු වේ.

ප්‍රත්‍යාගණන ආකෘතිය තුළ පසුකාලීන මිණුම්කරණය

ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම	XX
(-) පසුකාලීන සමුච්චිත ක්ෂය	(XX)
(-) පසුකාලීන සමුච්චිත හානිකරණ අලාභ	(XX)
ශුද්ධ පොත් අගය	XX

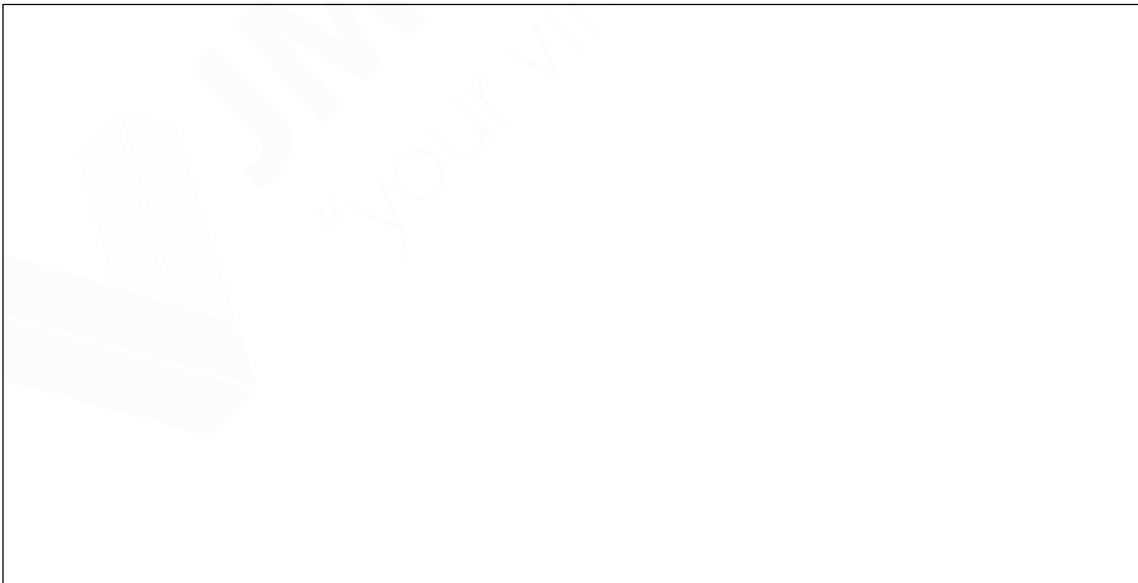
56

ප්‍රශ්න අංක 09

මනෝජ් සමාගම 2019/01/01 දින රු. මිලියන 50 කට යන්ත්‍රයක් මිලදී ගන්නා ලදී. එහි ඵලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 5 කි. මූලය වර්ෂය 12/31 න් අවසන් වේ. පහත ස්වාධීන අවස්ථා 2 සඳහා T ගිණුම ආශ්‍රයෙන් ගිණුම් දක්වන්න.

1. යන්ත්‍රය 2019/12/31 දින රු. මිලියන 45 කට ප්‍රතසාගණනය කළ අතර 2020/12/31 දින රු. මිලියන 25 කට ප්‍රතසාගණනය කරන ලදී.
2. යන්ත්‍රය 2019/12/31 දින රු. මිලියන 38 කටත් 2020/12/31 දින රු. මිලියන 35 කටත් ප්‍රතසාගණනය කරන ලදී.

පිළිතුරු 09

පිළිතුරු 09

Sandeepa Jayasekera - JMC

59

59

පිළිතුරු 09

Sandeepa Jayasekera - JMC

60

60

පිළිතුරු 09

Sandeepa Jayasekera - JMC

61

61

වත්කම් ඉවත් කිරීම

සොත් තුළ හඳුනාගත් දේපළ, පිරිසහ, උපකරණ

- වත්කම් විකුණු විට
- වත්කමෙන් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා නොකරන විට ඉවත් කළ යුතු වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

62

62

වත්කම් ඉවත්කිරීම් ලාභාලාභ ගණනය කිරීම

ඉවත්කිරීම ප්‍රතිශ්ඨාව

(-) වත්කමේ ශුද්ධ පොත් අගය

පිරිවැය/ප්‍රත්‍යාගමන අගය

(-) සමුච්චිත ක්‍ෂය

(-) සමුච්චිත හානිකරණ අලාභය

ඉවත්කිරීම් ලාභ / අලාභය

	XXX
XX	
(XX)	
(XX)	(X)
	XX/(X)

ඉවත් කිරීමට අදාළ ද්විත්ව සටහන්

1. ඉවත් කරන වත්කමේ පිරිවැය

ඉවත් කිරීම් ලාභාලාභ ගිණුම හර

වත්කම් ගිණුම බැර

2. ඉවත් කරන වත්කමේ සමුච්චිත ක්‍ෂය සහ හානිකරණ අලාභ

සමුච්චිත ක්‍ෂය ගිණුම හර

සමුච්චිත හානිකරණ අලාභ ගිණුම හර

වත්කම් ගිණුම බැර

ඉවත් කිරීමට අදාළ ද්විත්ව සටහන්

3. ඉවත්කිරීම් ප්‍රතිශ්ඨාව මුදල් සොහොන හර ඉවත් කිරීම ලාභාලාභ ගිණුම බැර	5. ඉවත්කිරීම් අලාභය ලාභාලාභ ගිණුම (වෙනත් වියදම්) හර ඉවත්කිරීම් ලාභාලාභ ගිණුම බැර
-
4. ඉවත්කිරීම් ලාභය
- ඉවත්කිරීම් ලාභාලාභ ගිණුම හර
- ලාභාලාභ ගිණුම (වෙනත් අදායම්) බැර

ප්‍රත්‍යාගණන ලාභයක් සහිත වත්කමක් ඉවත් කිරීම

ප්‍රත්‍යාගණන ලාභයක් සහිත වත්කමක් ඉවත් කළ විට, ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය උපලබ්ධි වේ. එමනිසා එම ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත රඳවාගත් ඉපයුම් වලට මාරු කළ යුතුය. මෙම ගැලපීම හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශය තුළ සිදු කරයි

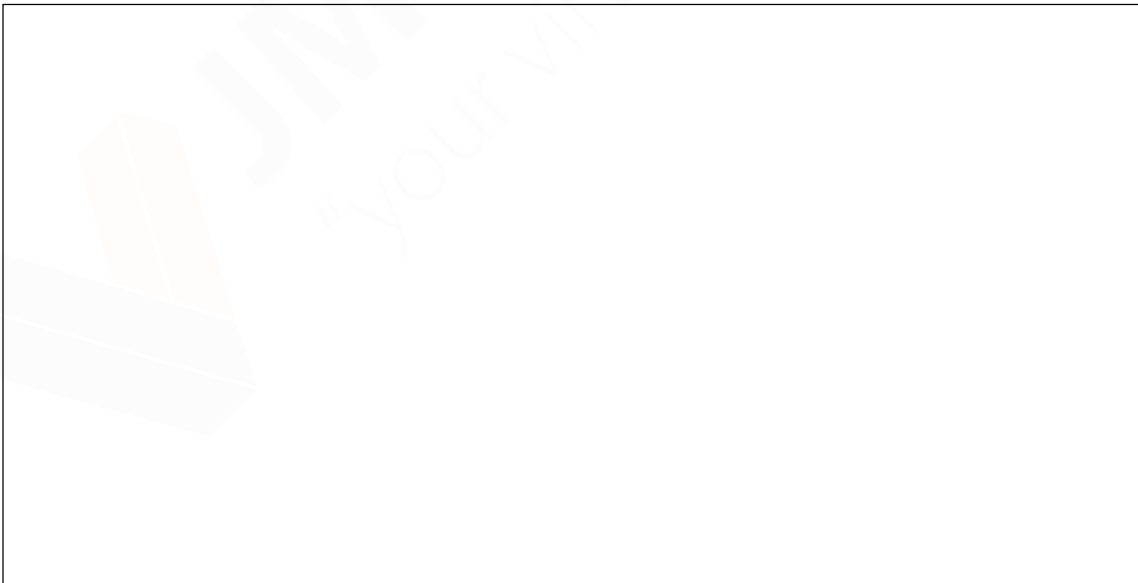
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	හර
රඳවාගත් ඉපයුම්	බැර

ප්‍රශ්න අංක 10

2019/01/01 දින නිමල් රු. 4 ක් වටිනා මෝටර් රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී එහි සුන්ඹුන් අගය රු. මිලියන 1 කි. එහි ඵලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 6 කි. 2020/12/31 දින මෙය රු. මිලියන 2 කට විකුණා දමන ලදී. මූල්‍ය වර්ෂය 12/31 න් අවසන් වේ.

1. රථයේ ක්ෂය කළ හැකි අගය සොයන්න.
2. වාර්ෂික ක්ෂය ගණනය කරන්න.
3. ක්ෂය අනුපාතය ගණනය කරන්න.
4. වාහනය විකුණන දිනයට ශුද්ධ පොත් අගය කොපමණද?
5. වාහනය ඉවත් කිරීමේ ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කරන්න.
6. T ගිණුම ඇසුරින් ද්විත්ව සටහන් දක්වන්න.

පිළිතුරු 10

පිළිතුරු 10

Sandeepa Jayasekera - JMC

69

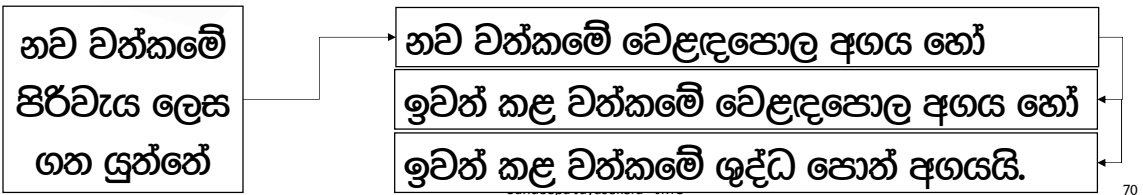
69

වත්කම් හුවමාරු කිරීම

යම් අවස්ථාවල ආයතනයක තිබෙන වත්කමක් වෙනත් වත්කමක් සමඟ හුවමාරු කිරීම් සිදුවිය හැකිය. මෙහිදී සිදුවන්නේද පැරණි වත්කම ඉවත් කිරීමකි. එහෙත් ඉවත් කිරීම් ප්‍රතිශ්ඨාව ලෙස මුදල් වෙනුවට තවත් වත්කමක් ලැබේ.

නව වත්කමේ පිරිවැය හඳුනාගැනීම

වත්කම් ගිණුම හර
ඉවත්කිරීම් ලාභාලාභ ගිණුම බැර

70

70

ප්‍රශ්න අංක 11

ඉමානා සමාගම 2019/04/01 මෝටර් රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී. එහි වටිනාකම රු. මිලියන 5 ක් වූ අතර එලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 05 කි. 2020/03/31 දින මෙය නව මෝටර් රථයක් සමඟ හුවමාරු කර ගන්නා ලදී. එම නව රථයේ වෙළඳපොල වටිනාකම රු. මිලියන 5 ක් වූ අතර පැරණි වාහනයේ වෙළඳපොල වටිනාකම රු. මිලියන 4.5 ක් විය. නව රථයේ එලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 05 කි. මූල්‍ය වර්ෂය මාර්තු 31 න් අවසන් වේ.

1. 2019/20 වර්ෂය සඳහා ඝෂය ගණනය කරන්න.
2. පැරණි වාහනයේ ඝෂය අනුපාතය ගණනය කරන්න.
3. තහවුරු දිනයට පැරණි වත්කමේ ශුද්ධ පොත් අගය ගණනය කරන්න.
4. නව වත්කමේ පිරිවැය කොපමණ වේද?
5. හුවමාරු ලාභය/අලාභය ගණනය කරන්න.
6. T ගිණුම ආශ්‍රයෙන් හුවමාරු ගිණුම්ගත කරන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

71

71

පිළිතුරු 11

Sandeepa Jayasekera - JMC

72

72

පිළිතුරු 11

Sandeepa Jayasekera - JMC

73

73